

RYOMGÅRD REALSKOLES
ELEVFORENING

ÅRSSKRIFT 1978

RYOMGÅRD REALSKOLES
ELEVFORENING

ÅRSSKRIFT 1978

RYOMGÅRD REALSKOLES ELEVFORENING

ÅRSSKRIFT 1978

Redaktion

Hanne Hove-Nielsen, Torben Jensen og N. A. Højholt

Indhold

V. Korfitsen: At være barn	5
K. Basse: Årets translokationstale	6
Afgangsholdene	11
V. Korfitsen: Hvad skal vi dog med regler	12
K. Mejnecke: En rejse på Djurs	16
Thyra Weiner Munch: Til de gamle elever	24
Thyra Weiner Munch: Ryomgård Realskole	26
Glimt fra skolens start	30
Bo Drewsen: Sådan virker elevrådet	32
K. Basse: Praktiske oplysninger om skolen	34
Torben Jensen: Efterårsfesten	41
Bestyrelsen	46
K. Basse: Pluk fra skolens dagbog	47
Featureugen	56
Stig Jensen: Lejrskoler	61
Jubilæumsbilleder	63
Regnskab	64

Fra Gudenå-turen. Foto: Stig Jensen

- at være barn

- at være barn er at gemme sig
et sikkert sted for en stund,
spændt og tryk i en tankeleg,
hvor man selv kan gøre et fund.
- at være barn er at søge vej,
følsom, med varsomme fjed,
med åbne sanser vokse i leg,
som en plante gror på sit sted.
- at være barn er at prøve ting
på skift, efter evner og sind,
da at modnes støt uden store spring,
mens linjerne tegnes om kind.
- for naboens børn – ja, for flere vel,
er du og jeg som et spejl,
de blir mennesker, hvis vi er os selv
med fortrin såvel som med fejl.

Valdemar Korfitsen.

Årets translokationstale

I det gamle Grækenland opstod der ca. 300 år f. Kr. en filosofisk retning, der kaldte sig stoikerne. Deres lære udartede efterhånden til overdreven diskussionslyst og ordkløveri. En af disse stoikere opsøgte en af den tids viseste mænd – han hed for øvrigt Pytagoras – for gennem en række spidsfindige spørgsmål at sætte den vise mand til vægs. Det lykkedes ikke. Svarene faldt prompte og klart. Her er et par prøver:

Hvad er det stærkeste af alt?

Nødvendigheden, thi den får mennesket til at møde alle livets farer.

Hvad er det mest vedvarende?

Håbet, for det bliver hos mennesket, selv når han har mistet alt andet.

Hvad er det vanskeligste af alt?

At kende sig selv.

Om en kort stund forlader I skolen her, og dermed er en periode i jeres tilværelse slut.

I står over for at skulle forlade reden, og så skal det vise sig, om vingerne kan bære.

Mange af jer fortsætter med videre skolegang, andre til erhvervsmæssigt arbejde – alle til en videre uddannelse – en uddannelse og udvikling af evner, anlæg og personlighed, som forhåbentlig kan føre jer frem til den placering i samfundet, som er den rette for jer.

For os, der år efter år sender et hold unge af sted, er det naturligt i tankerne at følge jer et stykke på vej – med gode øn-

sker og måske også med gode råd, og jeg skulle kende mig selv dårligt, om ikke jeg om en liden stund ender denne tale med at ønske jer »til lykke med eksamen«.

Og hvad ligger der så i det? Vi ønsker til lykke med eksamen, med fødselsdage, bryllupper, ny stilling, jubilæum osv. Har vi ikke undertiden en fornemmelse af, at det er høflighedsformularer, en talemåde.

I eventyret får prinsen sin prinsesse og det halve kongerige, og de levede lykkeligt til deres dages ende!

Vi kommer nok i forlegenhed, hvis vi skal definere begrebet lykke eller en lykkelig tilværelse.

Ikke desto mindre, så har vi vel alle gået med en eller anden uudryddelig drøm om lykken, stærkere jo mere trist og forvirrende verden omkring os så ud. I har skrevet stil fornylig – eksamensstil – en del af jer havde mulighed for at skrive om drømme, og enkelte har vel gjort det (jeg har ikke læst jeres stile).

Selvfølgelig drømmer I – det håber jeg da. Jeg tænker ikke så meget på de natlige drømme, men dagdrømmene, fremtids-synerne.

Der er nok ingen tvivl om, at mange af disse drømme her i jeres unge år har en tendens til at sætte jer selv i et strålende centrum (vinder af næste års melodi grand-prix, den, der scorer »årets mål« ved næste forbold VM, eller blot den, der gør flest erobringer hos det andet køn osv.).

Kompensation, erstatning for en tilværelse, hvor I ikke synes, der bliver lagt nok mærke til jer. Det kan da være ret så uskadeligt og måske endda hjælpe én og anden over visse pubertetsvanskeligheder – blot man kommer ud af det igen og ikke bliver hængende i uvirkeligt drømmeri og fantasteri. Som jeres situation er i dag, kunne jeg vel tænke mig, at jeres drømme beskæftiger sig med dagen i morgen og den nærmeste fremtid.

Fremtidsdrømmen, er det et urealistisk billede af en lyksalighedstilstand (prinsessen og det halve kongerige), eller er det et mål at arbejde frem imod?

Fremtidssyner – idealer, for at tale højtideligt – er også noget, der hører ungdommen til; og det gør ikke noget, at I sætter jer mål – det gør heller ikke noget, at I sætter dem højt!

Men én ting må man gøre sig klart: man skal *ville* det. Fremtidssyner eller lykkedrømme uden vilje og uden tro på, at det kan nytte, bliver til noget tåget og virkelighedsfjernt.

»På dagdrømmens strålende regnbuebro stod håbet med styrke og viljen med tro.« Citatet kender I.

Ja, det lyder jo meget godt her i en festligt stund, vil du måske sige, men hvad hjælper det altsammen i en verden, hvor man har gode chancer for at komme ud til arbejdsløshed, hvor man i sit uddannelsesforløb sandsynligvis løber panden mod den mur, der hedder adgangsbegrænsning, hvor uddannelsesstøtten gives til andre, hvis forældre har bedre afskrivningsmuligheder, hvor andre med spidse albuer og bedre forbindelser løber af med de bedste stillinger. Du har ret. Det er en hård og barsk verden, du kommer ud til. Du kommer fra et beskyttet miljø ud, hvor stormene blæser, og det kan da godt tage modet fra den forsagte.

Men stop nu lidt! Hvad opnår du ved at sætte dig hen, sur og utilfreds med alt og alle, kritiserende til højre og venstre, misundelig over for alle, som det går godt? Jo, det skal jeg sige dig. Du gør livet mere besværligt – og kortere – for dig selv, og du irriterer dine omgivelser; og hvad véd du egentlig om den, hvis situation du misunder?

»Misund aldrig nogen hans tilsyneladende lykke! Du kender ikke hans hemmelige sorger«, siger et indisk ordsprog.

Det gør ikke noget, om I kommer ud i modvind. Det er nok et spørgsmål, om vi har godt af altid at have medvind. Den udvikling, som skulle føre frem mod en harmonisk tilværelse – mod lykkedrømmen – den er næppe harmonisk i hele sit forløb. Måske er skuffelser og nederlag endog en nødvendig bestanddel af de påvirkninger, der fører frem til personlighedsdannelsen.

»Sjælen gror af det, den bider i sig«, siger Piet Hein.

»Jeg elsker, o storm, dit forrygende vejr,
når det suser af fryd i de bladrige træer,

du bøjer og brækker de rådnende grene,
og stammer du prøver, om de kan stå ene»,

hedder det i en frisk sang af islænderen Hafstein.

Misforstå mig nu ikke derhen, at vi ligefrem ønsker for jer, at I skal komme ud i modvind.

Nej, men vi vil blot gerne ud fra vore erfaringer fortælle jer, at sådan er de faktiske forhold, og derfor gælder det om at have den fornødne modstandskraft, så man kan tåle at bøje sig uden at knække sammen, så man kan tåle et nederlag og dog rejse sig igen.

De svar fra oldtidens vismand, som jeg citerede til indledning, er – trods de godt 2000 år – stadig aktuelle. De er højaktuelle også for jer. I får brug for at kende jer selv. Det er et emne, I godt kan arbejde videre med de næste 50 år – ikke på den måde, at I bliver navlebeskuende og selvoptagne. I får brug for kritisk at vurdere egne evner. Har du den moralske sikkerhed til, at du tør udsætte dig for de fristelser? Har du den følelsesmæssige styrke, som kræves til dette eller hint job? Har du den tolerance og tålmodighed, der vil kræves af dig?

Og tænk så lige på, at det er ikke nogen skam, om du under denne erkendelses- eller modningsproces kommer til det resultat, at du er kørt ind på et forkert spor.

»Det er godt at bøje sig i støvet, når man har begået en fejl, men det er ikke godt at blive der«, har en klog mand engang sagt.

Det afgørende er nemlig ikke, at man kommer til at arbejde med det, man holder mest af. Det er langt vigtigere at holde af det, man har at gøre.

I er unge, og til ungdommen hører optimisme, humør, gå-på-mod og fremtidsdrømmene – og så formodentlig også lidt revolutionslyst.

Når vi siger »til lykke med eksamen«, vil vi gerne deri lægge vore ønsker om, at den – eller det arbejde, der har ført jer frem til den – må være et lille trin i en udvikling, der må føre hver enkelt af jer frem til en styrke og smidighed, der gør, at I »kan stå ene«, når stormene kommer, en udvikling, der til stadighed må give jer en udfordring – der må bevare for jer

noget af ungdommens fremtidsdrøm, noget at stile frem imod, noget at leve for, at I må finde jeres plads i samfundet i harmoni med jer selv og jeres omgivelser.

Lad mig slutte med et par linier af Henrik Ibsen:

Det er livskunstens kerne:
gennem let og tungt
om sit forårssind at værne
holde hjertet ungt,
at når aftensolen daler
løfte morgenens idealer
glansfuldt, kækt og højt i vejret.
Hvo det kan, har sejret!

Og hermed: Til lykke med eksamen!

K. Basse

Ved translokationen havde elevforeningen den glæde at uddele følgende præmier: Axel Munchs Mindelegat til Henny Simonsen og Lene Christensen, begge III real. S. Vester-Petersens Mindelegat til Vinnie Kejser Sørensen, 9. klasse. Djurslands Banks flidspræmie til Ellen Bach, III real. Boghandler Vilh. Hansens flidspræmie til Lisbeth Sørensen, III real. 2 flidspræmier fra Sparekassen for Ryomgård og Omegn tildeltes Mette Holm Jensen og Bente Thy Christensen, begge III real. Elevforeningens 2 flidspræmier tildeltes Max Andrés og Jesper Wulff, begge III real.

Afgangsholdene 1978

III real A:

Kiss Andersen, Kærende. Bente Thy Christensen, Ryomgård. Lene B. Christiansen, Ryomgård. Torben Frost, Mesballe. Peder Lykke Jensen, Ryomgård. Hans Henrik Jørgensen, Arden. Eva Laursen, Nimtofte. Thomas Mathiasen, Rønge. Vita Mathiasen, Nimtofte. Randi Nygaard, Ryomgård. Evy Simonsen, Nimtofte. Henny Simonsen, Nimtofte. Lisbeth Sørensen, Dagstrup. Eva Westergaard, Ålborg.

III real B:

Henrik Max Andrés, Helsingør. Ellen Bach, Østbirk. Lars Berthelsen, Grenå. Carsten Højegaard, Køge. Niels Jørgen Jensen, Auning. Jørgen Lang, Kolind. Bo Brejnholt Nielsen, Grenå. Lene Norup, Vejle. Jesper Wulff, Højbjerg. Mette Holm Jensen, Grenå. Mai Kjer, Ørum. Kim Andersen, Løgstør. Michael Krejbjerg Jensen, Helsingør.

Folkeskolens afgangsprøve, 9. klasse:

Kurt Andersen, Hornslet. Thomas Jørgensen, Ryomgård. Julie Kjer, Ørum. Peter Laursen, Ryomgård. Troels Munk, Ebeltoft. Jesper R. Christensen, Thorsager. Dannie Hansen, Ryomgård. Erling Skovstad Hansen, Ebeltoft. Else Marie Hove-Nielsen, Ryomgård.

Hvad skal vi dog med regler?

Undren og reaktion

En af tidens stærke strømme er den bølge af nye bestemmelser, der finder os alle dag efter dag. Vi mærker denne virkelighed som en ny situation, og siger ved os selv: Mon det kan blive ved på den måde?

Derfor er det forståeligt, at en og anden modsætter sig nye regler og søger at gå mod strømmen.

En af oplevelserne på skolen under jernalder-ugen før sommerferien var vel netop, at vi med fordel nogle dage flyttede virkeligheden tilbage i tiden og levede den jævnhed, enkelhed og ro, som færre regler stilfærdigt indbyder til.

Mennesker har kendt regler også på en tid, da et rids eller et tegn blev benyttet til at fastholde en tanke. Mange regner stadig uskrevne regler eller uskrevne love som hørende med til hverdag og virkelighed.

Idrættens område

Medens spørgsmålet i overskriften engagerer mig, er en del idrætssituationer passeret. I al idræt gælder regler. Den sunde idrætsudøver finder det uden mening at deltage, såfremt reglerne ikke bærer med i aktiviteterne. Men vi ved også, at en udøver kan gå op i sin idræt i en sådan grad, at en uvildig dommer må dømme parterne imellem, altså gribe ind og sikre, at reglerne ikke glemmes. Værdige modstandere og en vågen og myndig dommer, ja, så er det lykken at være med i dysten.

Udvikling eller stilstand

Ganske som nødvendige regler fremmer og øger idrætsudøveres udbytte, virker overflødige regler i modsat retning. Vi kender til, at en ellers sikker dommer kan fejlvurdere en hændelse, en overtrædelses betydning. Den, der så er genstand for kendelsen, mister lidt af sit udbytte ved dysten, men vil sædvanligvis møde med sine naturlige forventninger lige friske, når signalet åbner for den næste dyst. Mennesket synes således at gå forud for reglerne.

Sammen- ligninger

Stadig engageret i overskriftens spørgsmål går det nok an at drage sammenligninger mellem idrættens område og skolens område.

Må jeg markere for en holdning, bliver det ønsket om en rimelig idrætspligt, der forekommer naturlig, ganske som undervisningspligten. Vi er sikkert mange, der er enige i et positivt syn på børns adgang til legemuligheder før skolealderen. Og enige i et håb om, at den enkeltes behov for videre udfoldelse gennem leg, erkendes og tilgodeses af skolens medarbejdere. Hvad enten vi er på arbejde i idrættens kålgård, eller vi er det i skolens, gælder det om at gøre god fyldest. Det er lysten, der skaber dysten.

Regler

Eftersom vi nu til stadighed er flere sammen om en indsats, må vi selvsagt have nogle regler, der gør det muligt at virke i fællesskab.

Her kan blive brug for en ordstyrer. Nogle har et spørgsmål, nogle en kommentar. Det er vigtigt at udvikle færdigheder og forståelse i god balance. Ordstyreren har ansvar på stedet, men rundt om i hjemmene har vi et medansvar for, at børnene efterhånden bliver fortrolige med nye regler, som de fælles med kammerater vil få stort udbytte af at bruge. Alle børn har lige ret til at være med på holdet, men alle er forskellige. Derfor må det jævnlige være muligt at ytre sig, såvel med tvivl som med sikkerhed.

Arbejdsro

Lidt efter lidt øges forståelsen hos hver enkelt. Det betyder bl. a., at holdet efterhånden bliver mere arbejdsdygtigt. Nu begynder samværet at rumme oplevelse og arbejdsglæde. Det står klart for flere og flere, at rimelige perioder med absolut arbejdsro øger udbyttet i timerne. Såfremt det lykkes at bevare balancen mellem færdigheder og forståelse, mens holdet arbejder sig frem fra et område til det næste, fra et niveau til det kommende, oplever hver enkelt, at ytringerne, det være sig spørgsmål eller bekræftelse, vinder i værdi, hvoraf følger, at en udvikling er i gang.

Skønhedspletter

Enhver på holdet, som har været med til at gøre tilsvarende erfaringer, kender svaret på overskriften. For så vidt kan vi da her sætte punktum. Men måske er det lige tidligt nok.

En dag bemærker ordstyreren, at en i øvrigt positiv deltager på holdet tilsyneladende nærmest er under indflydelse af ligegyldighed. Hvor sært, tænker ordstyreren!

Kort tid senere oplever enkelte på holdet, at omtalte deltager momentvis tilfører holdet et gran af surhed. Underligt? Vi, der har oplevet så meget sammen, og om et par år skal konfirmeres.

Hjemme tog ordstyreren sig god tid til at overveje årsagen til de små skønhedspletter på holdindsatsen. Indtil nu havde udfordringerne åbenbart været i orden.

Ny taktik

God tid. Alle holdledere behøver tid, når der med mellemrum er brug for at lægge ny taktik, at redigere udfordringerne, så holdets stigende kompetence sættes på prøve. Deltagerne på et hold udvikles, mens holdet er i funktion. Medmindre da, at arbejdet bliver rutine. Udskiftninger på holdet undgås ikke. En god reserve er værdifuld. Men det ændrer holdets muligheder, hvis vi sætter for mange reserver ind.

Respekt

Det er vigtigt, som årene går, at vi alle bemærker og respekterer den personlige modning, den udvikling frem mod selvstændighed og ansvarsbevidsthed, der sker hos hver enkelt på holdet.

Det meningsfyldte

Hensigten med regler er, at der kan blive mening i det arbejde og i den indsats, vi bruger tiden og kræfterne til. Nogle regler værner om hver enkelts muligheder, andre regler er værdifulde for holdledelsen.

I fællesskab bærer vi ansvaret for, at reglerne kommer til at tjene mennesket, ikke at true det.

Glædelig jul!

Valdemar Korfitsen.

En rejse på Djurs

13

Kolind og Kolindsund før og nu

Året, der gik, bragte mange nye fund af billeder og gamle betretninger til belysning af Kolindsunds historie. Undervisningsministeriet bevilgede penge – eller rettere lønninger – til tre unge arbejdsledige akademikere, der med hjemsted på Djurslands Museum i Grenå og under ledelse af museumsinspektør Bjarne Flou har fundet og katalogiseret en mængde nyt fra det gamle sund. Gamle kort, billeder, tegninger og fotos samt andet historisk arkivmateriale vil indgå i et samlet hele og blive bearbejdet til undervisningsbrug. Måske kommer der også en bog – »Kolindsunds historie« – ud af de samlede anstrengelser. Historien er lang og uhyre interessant, rummer stof fra mange årtusinder. En stor del af Sundets historie har kunnet læses i årsskrifterne fra de sidste mange år og findes samlet i bogen »En Rejse på Djurs«, der udsendtes i 1973. Og alt det nye om det gamle, der er kommet til siden, kunne nemt fylde hele det årsskrift, som læseren nu har i hænde. Derfor handler dette års »Rejse på Djurs« kun om Kolind og nærmeste omegn. Resten må læserne have til gode.

Liberal Oplysnings Forbund i Grenå arrangerede i september, oktober og november fem velbesøgte foredragsaftener med emner fra Kolindsunds historie. Den, der skriver disse linier, havde fornøjelsen at indlede denne række foredrag og viste der-til lysbilleder fra en rundtur langs dæmningerne i Kolindsund og med besøg i de gamle landsbyer med deres kirker, huse og gårde, der engang spejlede sig i Djurs-søens klare vand.

I 1972 var det 100 år siden, man påbegyndte udtørringen.

I 1980 er det lige så mange år siden, man sluttede arbejdet – efter mange og kostbare uheld – og tog den frugtbare søbund i brug som dyrket område, først med græs og hø til stude og andre høveder, siden som kornland vekslende med frøavl og forskellige olieholdige produkter.

Rundt om Kolind

Stednavnene Kolind og Kolindsund er nøje knyttet til hinanden. Djurs-søen Kolindsund udgik fra Kolind, som fik sit navn fra – eller lånte det af – fjorden med »det kolde vand«, der havde været et vigtigt gennemsejlingsfarvand i århundreder og siden blev Danmarks største indsø. Dens betydning sluttede brat, da man vedtog at udtørre og skabe nyt land til udligning af, hvad der udad var tabt mod syd i den sidste slesvigske krig.

Fra de ældste tider vigede Kolindsund sig helt ind til den boplads, der opstod ved et nor i fjordens brede sydvestlige del og siden hed Kolind. De første mennesker, der bosatte sig på sydskråningen af det næs, hvor vi i dag finder kirke og kirkegård plus en tidligere højskolebygning og et par huse, har her fundet gode livsbetingelser og overlevelsesmuligheder. Åen, der slynger sig om kirkebakken, har sikkert været af større betydning for stenaldermanden og hans familie end det nærliggende Kolindsund, som da var den østlige del af en lang fjord fra Grenå til Grund. Kolindsund havde et stærkt islæt af saltvand, som kom ind med tidevandet to gange i døgnet, gennem indløbet fra Kattegat. Denne forbindelse til og fra havet var indtil for ca. 300 år siden kilometerbred. Åen, der udspringer mellem Stabrand og Horstved og løber gennem Mårup til Kolind, har i stenalderen også været mere vandrig end i dag. Åen har kunnet levere sprudlende frisk kildevand og fede ørreder i overflod til oprettelsen af livet i det lille samfund i vigen. Fjorden eller Sundet om hjørnet på næssets nordside har været en barsk nabo i vinter og tøbrudstider. Men her kunne datidens jægere og fiskere gå til søs i deres udhulede træstammer – eger – eller hente østers hjem til husholdningen. Køkkenmøddingen ved stenalderbopladsen i Kolind er for længst udgravet og registreret af Nationalmuseet og har fortalt eftertiden om mæng-

den af fortærede skaldyr. Og om hvorledes livet formede sig ved Kolindsund for årtusinder siden.

Historien gentager sig. I disse måneder er et nyt kommunalt rensningsanlæg under opførelse på samme område, hvor vore forfædre havde deres affalddynger.

Der er nogle tusind år mellem den første boplads og den lille landsby, der opstod på skovryddede skråninger i åens umiddelbare nærhed, og som bredte sig mod øst og sydøst for at blive et ret stort bondesamfund. Landsbyen tog navnet med sig og hedder i dag Gammel Kolind. »Gammel« er dog en forholdsvis ny tilføjelse, der skønnedes nødvendig, da Ny Kolind blev grundlagt i forbindelse med Sundets udtørring og i særdeleshed efter oprettelsen af jernbanen fra Randers til Grenå. Denne banestrækning blev indviet den 24. august 1876 med alle mand af hus og fyldige avisreferater, der bl. a. fortæller, at »Pastor Danæus udbragte et Leve for den øjtjydske Bane, medens »Fest-toget« med Konseilspræsident J. B. S. Estrup og andre Honoratiores gjorde holdt på Kolind Station«. Året efter fik jernbanen tilslutning fra Århus via Ryomgård – og Ny Kolind blev en handelsplads i hastig udvikling. Bønderne i Gammel Kolind havde svært ved at vænne sig til og anerkende opkomsten på den modsatte side af åen. Men stationsbyen med alt det nymodens og uvante var kommet for at blive.

Ny Kolinds huse og nyopførte forretningsejendomme grupperede sig om den nybyggede jernbanestation med dens pak-huse og skinnereale. Handlende og håndværkere etablerede sig og tog konkurrencen op med købstæderne til disses ærgrelse. Læge, dyrlæge, bank og sparekasse fulgte hurtigt efter. Mejeri og ølbryggeri ligeledes. Hotel og købmandsgård blev bygget lige over for stationen, og Magasin du Nord oprettede filial på hovedgaden. Snart fulgte et nyt hotel ved markedspladsen: Kolind Landbohem, der på andelsbasis blev startet af landboere, der var utilfredse med Drasbecks eneret på kroernæring. De to hoteller sloges bravt om kunderne, men det varede længe, inden Landbohemmet opnåede bevilling og blev til »Hotel Kolind«. Byen fik eget el-værk og byggede en teknisk skole lige efter århundredskiftet. Derimod forblev den gamle stråtakke landsbyskole i Gammel Kolind i mange år, indtil en fuldt mo-

Kolindsund - oversvømmelse set fra Kolindbro, ca. 1910. Foto: Boghandler E. Andersen.

derne skole blev bygget på Bugtrupvej for nogle år siden. Nyhedsmedierne var repræsenteret ved en ugentlig udgave af »Kolind Avis«, der dengang tryktes i Grenå.

Kroen i Gammel Kolind blev »afholds«, da ejeren C. C. Drasbeck tog sin kronæring med til sit nybyggede hotel »over for Stationen«, men kromanden kunne dog fortsat betjene sine kunder på markedsdage i det såkaldte »Drikkehus« på markedspladsen nær »den gammel Kroer«. På den månedlige markedsdag fungerede »Drikkehuset« til alles tilfredshed – afholdsfolket undtaget – og hér blev mangan en handel afsluttet med behørigt at drikke lidkøb.

Markedsplads havde man haft i flere år før jernbane og Kolindsundkanaler. Det månedlige marked var flyttet fra Mårupvad til Kolind, da hovedlandevejen fra Århus til Grenå blev omlagt og ført over Tirstrup. Markedspladsen blev for et halvt hundrede år siden forsøgt flyttet til »Anlæget«, men de faste markeder, der kunne læses i enhver almanak, havde vundet hævde på sin gamle plads og lod sig ikke flytte. Der rådede i den tid – i tyverne – en sand borgerkrigstemning i byen, som var delt i to lejre. Ny Kolinds drenge og unge sloges med og drillede jævnaldrende fra Gammel Kolind – også kaldet »Aw

Kolind« – på samme vis som de voksne for at finde ud af, hvilken bydel der var den rigtige. Markedspladsen blev liggende og ligger stadig i Gammel Kolind, men har fået karakter af en moderne torveplads.

Præstegården ligger på samme side af åen og er i velbevaret bindingsværk, hvad angår præstens bolig. Avlsbygningerne er fjernede og jorden udstykket til flere mindre brug. Kirken findes på sin urgamle bakke og på den side af byskellet, som blev til Ny Kolind. Den gamle sognekirke var gået til af ælde og skrøbelighed i dette århundredes begyndelse. En ny kirke byggedes på pladsen i 1918–19. Da den nye tid indvarsledes, og Kolindsund havde fået status som landbrugsområde, blev det nye Kolind et centralt punkt i handelssamkvemmet med de mange nye gårde i Sundet og A/S Kolindsunds mange aktiviteter, der også omfattede vedligeholdelse af kanaler, dæmninger og pumpestationernes daglige drift.

Lige ud for Kolind jernbanestation findes resterne af et gravet vandløb, der har forbindelse til åen mellem Kolindbro og Kolind. Der er også spor af en lille firkantet havn inde under land. Det er den tidligere kulkanal og lossebro, som med tilhørende jernbanespor blev anlagt af A/S Kolindsund kort tid efter, at banen var blevet bygget. Formålet med lossebro og kanalhavn var at billiggøre transporten af dampkul til Fannerup Pumpestations maskiner. De første par år blev brændslet leveret og kørt landevejs med hestekøretøjer fra Grenå havn, hvad der både var dyrt og besværligt. Til Kolind ankom kulene i store jernbanevogne og blev derpå omladet til flade pramme, der fyldtes op ved hjælp af en bred slidske. Stude trak de tungtlastede pramme medstrøms til Fannerup lossebro. Når broerne skulle passeres, blev studeforspandet spændt fra, mens en af »pramdragerne« stagede skuden under broen, indtil man på ny kunne spænde for. Gamle folk fra egnen har fortalt, at de i deres barndom på vej hjem fra skole eller når lejlighed gaves, fik en »lift« med kulprammen og sparede træskoene.

Mange andre har leget sømænd om bord hos pramføreren, »Kaptajn« Quist, på den gamle muddermaskine – den tremandsbetjente dampdrevne uddybningspram – med dens kæde af store spande, der gravede tonsvis af mudder op med indhold

af muslingeskatte – foruden en del ål og andre fisk, der ikke var forberedt på at blive landsat. Muddermaskinen holdt de 60 km kanaler fri for hurtig voksende bundplanter og grøde, så vandet kunne strømme uhindret og være farbart. I 1978 er oprensning lige så nødvendigt, men nu er muddermaskinens funktioner overtaget af en selvkørende kran med graveskovl. Den er énmandsbetjent og holder sig på dæmningen.

Korup å og Ryom å forener sig i engene mellem Bugtrup og Koed, slutter sig til Kolindsunds landkanaler efter at have passeret jernbanebro og vejbro mellem Kolind og Kolindbro. Landevejen mellem de to pladser har været anlagt i århundreder og i »S« form på den bedst egnede strækning, hvor vejfyld ikke skred ud til siderne. Vejdæmningen har altid ligget så lavt, at vejbanen i tørtid stod under vand. Mens disse linier skrives, er man i færd med at anlægge en ny og bedre kørevej uden sving – østen om Kolindbro – så de nymodens køretøjer ikke tager vand ind eller forhindres i at passere, når åen går over sine bredder.

Hvornår den første bro over åen er bygget – og muligvis har afløst et stensat vadested – er ikke muligt at oplyse. Derimod fortæller »Den Danske Atlas« i 1768 om »En smal Bro af 3 Alen over det stærke Vand, som kommer fra Skabygaard (nu: Skaføgård) og falder i Kolindsund«. Broen synes allerede gammel i 1768 og ikke beregnet til køretøjer af større format. I 1833 fortæller et avisindlæg i »Aarhus Stiftstidende« den 2. september: »At den saakaldede Colind-bro beliggende mellem Sønder Hald og Sønder Djurs Herreder, den 31te denne Maaned tages under Reparation, og at Farten over Broen derved vil blive standset i 8 Dage. Dette bliver hermed bekendtgjort til Underretning for de Vejfarende. / Vedø d. 27.8.1833. J. B. Secher (sign).

En række huse og et par gårde i Kolindbro får i nær fremtid en tryggere beliggenhed. Som før omtalt skal en ny og bredere landevej anlægges uden om bebyggelserne for at tage den tunge trafik eller for den sags skyld al gennemgående trafik. Den oprindelige og gamle hævdevundne vej delte sig til vest og øst – til Koed og Vedø – hvor den gamle færgelade kunne findes indtil for et par år siden. Denne færgelade var engang en flot bin-

dingsværksbygning med høj rejsning i stråtaget. Dens sidste år var præget af forfald og manglende respekt for dens funktion, mens Kolindsund var sejlbart. Den lå i vejen og langt inde på land siden 1872. Forhen og indtil dette år var færgelade og oplagsplads tillige med en købmandsgård placeret omkring en lille havn med laste- og lossebro. Deraf stedets navn Kolind Bro, hvor småskibe og pramme kunne lægge til efter endt sejlads med tømmer eller andet gods fra købmændene i Grenå for efter endt losning at returnere med korn og andre landbrugsprodukter om bord. Undertiden også med passagerer, der havde ærinde i købstaden og havde god tålmodighed, selv om sejladsen var medstrøms og havde vestenvinden i ryggen. Transporten ad søvejen fra Grenå til Kolind Bro eller omvendt var ikke en direkte linie; man kunne laste og losse ved mellemliggende anløbsbroer undervejs i Fannerup og Sivested. Endnu i årene 1850–60 sejlede der i rute fart på langs i Sundet. Skipper Mikkell Rasmussen Skjødt, der tidligere havde faret på Kattegat, opretholdt besejlingen med pramme. Han blev siden afløst af Skipper Flørnæs, og sidst blev pramfarten varetaget af et selskab i Grenå ledet af ingeniør H. Bruhn.

Inden vi forlader Kolindbro, bør det berigtiges, at afdøde købmand A. C. Andersen, Ryomgård, der var initiativtageren til at bygge en realskole i sin by og i mange år var tilsynsførende ved skriftlig eksamen, stod i handelslære i Købmandsgården ved Kolind Bro. Og ikke som tidligere skrevet i »En Rejse på Djurs« var købmand dér, inden han etablerede sig i Ryomgård.

Besejlingen af Kolindsund har været et betydningsfuldt led i datidens samfærdsel i dette indre stykke Djursland. I en historisk-topografisk beskrivelse udgivet 1872 af L. Both findes følgende: »For næppe en Snes Aar siden arbejdedes der meget paa at sætte et Foretagende i Gang, der sigtede til at uddybe Kolindsund saa meget paa de grunde Steder, at det kunde besejles i hele sin Udstrækning i Forbindelse med Aaen til Grenaa. Nu er et modsat Project optaget, der sigter til at fordæmme et lille Parti af dette Vand og udtørre Resten, og et Actieselskab med en Capital paa $1\frac{1}{2}$ Mill. Rigsdaler er dannet i dette Øjemed. Det Areal, der ventes indvundet, anslaaes til ca. 2000 Tdr. Land.«

Ved åen – skellet mellem Sønder Hald og Sønder Djurs – har der været et Brohus, men ingen har kunnet fortælle om beliggenheden. Kolind Brohus har vel oprindeligt været en Accisebod, hvor vejfarende måtte betale »Told« af fødevarer, brændevin eller det, som medbragtes til salg eller omsætning i det tilstødende herred. En ordning der ophørte i slutningen af 1700-tallet, og sandsynligvis har Kolind Brohus været beboet af en bro-betjent, som opkrævede afgifterne, der ofte gik til broens vedligeholdelse eller til almene formål. Kolind Brohus var i 1871 bolig for tidligere gårdmand i Ålsrode, U. Appelsdorf, der i en brevveksling med dyrlæge Ellingberg i Trustrup får på hattepulden af denne, fordi »han havde fundet det for godt at udgive sig for dyrlæge«. Brohuset og Handelspladsen ved Kolind Bro forsvandt sammen med lossebro og havn, da Sundet blev »gravet ud« og jernbanen var en kendsgerning.

I Bjerrekær nord for den gamle boplads i Kolind begynder Sundets syd- og nordkanal. Begge får rigelige forsyninger af vand fra Korup-, Ryom-Kolind å og Mårup å, der støder til her. Nordkanalens dæmning bøjer af ud for de høje klinter langs landevejen til Vedø, der fortsætter forbi »Ellely« og i en bue uden om de lave områder ved mølleåen (fra Nimtofte), hvor Kolindsund i fortiden nåede ind, dog længe før udtørringen begyndte. Klinterne efter Kolindbro er ikke helt, som naturen skabte dem. Veje og diger i Kolindsund består for en stor dels vedkommende af grus og sten herfra, dengang Vedø var ejet af Aktieselskabet og husede transportafdelingens mange hestekøretøjer på gården. Og det kendes på klinterne den dag i dag.

Fra klinterne er der vidt udsyn over det gamle sund, og fra digerne er der udsigt til alle herlighederne, gårdene, husene og de frodige agre. Tag vor gamle islandske skjald, I. S. Magnusson med i tankerne, når turen går til Kolindsund. Hans dejlige vers om Ryom enge passer også hér, især i lune sommeraftner, når tågen dækker den udtørrede sø, og havet ta'r sit tabte land.

Her har fordum havet frådet.

Rosmos hede i oktober 1978.

Karl Mejnecke.

Fra en hyggelig stund på »Blæsenborg« den 21. okt. 1978. Foto: Hugo Vinderslev.

Til de gamle elever

Kære venner! Ja, så er jeg her igen for at sige tak for samværet den 21. oktober 1978. Det var dejligt at se så mange af de gamle elever, og mødet med dem både ved festen og også i dagligdagen – det sidste sker ikke så sjældent – er altid en fornøjelse. I dag dumpede ind ad døren nogle billeder, som Hugo Vinderslev tog ved festen. De var udmærkede og bidrog til, at jeg fik fat i pennen for at sende jer alle en hilsen. Jeg dykkede ned i minderne fra min tid som lærer ved Ryomgård Realskole – og det var *mit liv* – og så fandt jeg en lille samling digte af Erik Munch, som han kaldte en skoledag, og et af dem hed »Engelsk«. Her er det:

De fremmede sprog – de fremmede sprog.

Niels Peter slog op i sin engelskbog:

»I do, and you do, and he does«.

Han tvinger sin tanke, og læberne si'er:

»My heart's in the Highlands, my heart is not here«,
men tankerne byder ham trods.
»My heart's in the Highlands, a-chasing the deer«
nej, sna're, hvor drengene slås.

De fremmede sprog, de fremmede sprog,
jo vist skal de læres, så bliver man klog,
men værst er dog verbet: »to do«;
»We do, and they do, and doing and done,
I go, and I went, and going and gone«,
de verber – ak de er en gru.
Og tankerne snæres af visdommens bånd.
Monstro der er længe endnu.

Da fanger hans øre så lifligt et råb,
da lyser i øjet så solrigt et håb:
de vender fra sportspladsen hjem.
Se, der kommer Peter, og der kommer Jens;
der tog han en hue – nå det var nok Svends.
Nu åbnes en dør vist på klem ...
Det ringer – han lytter opmærksom, imens
hans tanker i sang bryder frem:
I'm coming, I'm coming,
for my head is bending low.
I hear those tender voices calling:
Poor old Joe.«

Jeg er sikker på, at de ældre årgange kender tonen.

Da nu julen nærmer sig, så vil jeg med skoleklokkens klang
i mine øren, når skolebestyreren ved juletræet den 22. decem-
ber ønskede glædelig jul og sagde, at klokkens klang varslede
alt godt, ønske jer alle en glædelig jul med alt, hvad der kan
ligge i det.

Thyra Weiner Munch.

Ryomgård Realskole

Da man ved elevforeningens generalforsamling ytrede ønske om, at der i årsskriftet burde skrives lidt om Ryomgård Realskole, fordi der nu er gået mange år siden dens oprettelse, og fordi årsskriftet nu sendes til forældrekrederen, som vel ikke kender den målsætning, som Axel Munch lagde til grund for skolen. Da Erik Munch allerede omkring 1959 begyndte at skrive skolens historie, skal jeg lade ham tale. I dette årsskrift får læserne det første afsnit, og det er meningen, at der de følgende år vil komme en fortsættelse. *Thyra Weiner Munch.*

Hvor fordem Kolindsund skilte Djursland i en ø og en halvø, strækker sig nu side enge. Det gamle sund er borte, men hvis pumpeværkerne i Fannerup ophørte med deres pumpende virksomhed, ville Lyngby sø, som forsvandt ved den omtalte virksomhed, sikkert komme igen, som den sidste rest af det gamle sund.

Undertiden kan man blive vidne til et naturfænomen af stor skønhed. Det sker, at tågen lægger sig over engen og kun over den, og så ser det ud, som om det gamle sund er kommet igen. Hver bugt og hver vig er kommet tilbage, og Thorsager er atter blevet en søstad, og mindre buskformationer kan illudere som både og bøjer.

Midt i sundet ligger den gamle gård, Gammel Ryomgaard. Den ældste gårds oprindelse skjuler sig i fortidens tåger, men her har ligget en bondeby ved navn Ryum eller Ryom, og af den er herregården sikkert opstået.

I mange år lå forholdene sådan uforstyrret hen. På Gl. Ryomgård sad godsejeren, og han klarede sig ikke alt for godt, men hvis nogen kom og ville købe jord, så sagde han nej, han ville ikke sælge, og det kunne han gøre, så længe det var private købere, der kom, men hvis staten kom og fortalte, at udviklingen krævede, at noget af hans jord skulle sælges, ja, så fik piben en anden lyd; for vil man ikke sælge, når staten vil købe, så eksproprierer man den, og det var netop det, der skete.

Staten skulle bruge jord til anlæg af jernbaner, og der skulle bruges meget jord, for i Gl. Ryomgårds umiddelbare nærhed skulle der bygges en station, der skulle være knudepunkt for Ryomgård-Århus, Ryomgård-Randers og Ryomgård-Grenå banerne. Så nu kom forstyrrelsen, og godsejeren solgte og flyttede fra egnen. Stationen skulle selvfølgelig have heddet Ryom, og det kaldes den da også blandt folk den dag i dag, ligesom bebyggelsen, der efterhånden kom, kaldes Ryom.

I året 1912, da Ryom kun bestod af Jernbanegade og Storegade, kom der tre unge mænd til byen. Det var Axel Munch, Holden Dall og Hakon Kirkegaard. De var lærere og havde haft ansættelsen i Århus. Det var deres hensigt at oprette en privat realskole i Ryom, fordi de mente, at stedet som jernbaneknudepunkt var velegnet for en sådan institution. Der fandtes kun én af den slags skoler på Djursland – nemlig i Trustrup, resten lå i byerne.

Det gjaldt nu om at komme i forbindelse med de rette folk, såvel i Ryom som i oplandet. Disse skulle besøges, og derfor medbragte de unge lærere deres cykler, og med Ryom som hovedkvarter foretog de ture ud i landet. Men først besøgte de folk i Ryom. Der var ikke mange, som ragede op, men der var dog én, og det var købmand A. C. Andersen, der drev en ret stor kolonial- og tømmerhandel i Ryom. Præsten på stedet, pastor Madsen i Marie Magdalene, var også interesseret, men ellers var det i oplandet, støtterne skulle findes, og de var der.

Først og fremmest må forpagteren til Vosnæsgård, senere ejer af Vilhelmsborg, L. Hviid, nævnes, dernæst folk som købmand Jensen og købmand Carlsen, begge fra Løgten, købmand Gerstrøm fra Auning og endelig, sidst men ikke mindst, læder-

handler Carl Dall fra Middelfart, for det var ham, som financierede foretagendet og muliggjorde, at der kunne bygges. Forarbejderne var vanskelige, men endelig kom man da så vidt, at man besluttede sig til at åbne Ryomgård Realskole den 7. januar 1913 (skolen havde på det tidspunkt, Erik Munch skrev dette ned, ca. 400 elever). Dengang på den berømmelige 7. januar 1913 mødte 26 elever, og med dem blev der begyndt i lejede lokaler i et hus i byen – et hus, der endnu eksisterer under navnet villa Svanholm.

Den 7. januar 1913 indviedes skolen. I hotellets sal samledes elever, forældre og lærerpersonalet. Pastor Madsen, Marie Magdalene, nedbad velsignelse over skolens værk, og skolebestyrer Hakon Kirkegaard fremlagde skolens program. Endvidere stiftedes der en forældreforening med købmand A. C. Andersen som formand. Den 11. januar forelå der skrivelse fra Marie Magdalene-Koed sogneråd, at der var bevilget skolen et tilskud på 100 kr. at anvende til fripladser. Den 13. januar gik Nimtofte privatskole ind under Ryomgård Realskole, og skolens lærerinde, frk. Christiansen knyttedes til denne. Da skolens elevtal var i stigen, og da der efter de mange forespørgsler, der rettedes til skolen, kunne påregnes en større tilgang efter sommerferien, blev det klart, at de nuværende lokaler ville blive for små, og skolens ledere lod derfor vejassistent Falking, Ryomgård, udarbejde tegninger og overslag til en fuldt moderne skole. Det forelagdes forældreforeningens bestyrelse, der gav tilsagn om støtte ved at virke for tegning af et rentefrit lån i andele af 50 kr. hos de mennesker, der mentes at ville interessere sig for skolen, for derved at hjælpe skolen over de første økonomisk vanskelige år. Det af bestyrelsen godkendte grundlag forelagdes en kreds af interesserede, der godkendte det.

Den 1. april 1913 var der tegnet 5500 kr. fordelt på 109 andele. Arbejdet blev udbudt til licitation og blev givet til murermester Jakobsen, Kolindbro, tømrermester Frands Jens, Strømmen, blikkenslager Stoffregen, Randers, og malermester Helboe, Ryomgård. Arbejdet påbegyndtes i april. Den 21. juni hejste man kransen på skolen, og om aftenen samledes håndværkerne, forældreforeningens bestyrelse og skolens ledere til

et rejsegilde, hvor skolebestyrer Axel Munch bragte håndværkerne en tak. Skolen stod færdig til brug den 25. august 1913, på hvilken dag den højtidelige indvielse af skolen fandt sted i gymnastiksalen. Den store sal var fyldt til sidste plads af 3-400 mennesker. Pastor Madsen, Marie Magdalene, og skolebestyrer August Kirkegaard, Århus, var mødt som talere og forstod begge at anslå de rette toner, så at det i høj grad bidrog til at gøre højtideligheden så stemningsfuld, som den blev. Endvidere talte forældreforeningens formand, købmand A. C. Andersen. Skolen var fuldt ud moderne og havde plads til ca. 150 elever. Skolebygningens hovedbygning var toetages. I stuen fandtes 4 store skolestuer, kontor og lærerværelse. På 1. sal var der et stort lokale beregnet til undervisning i naturfagene tegning og sang, desuden en stor skolestue og fire mindre. Af skolens ni klasseværelser blev de syv taget i brug efter sommerferien. Først efter sommerferien 1915 blev alle klasserne taget i brug. I kælderetagen fandtes foruden en del større og mindre rum en lejlighed til skolens pedel. I loftetagen var indrettet værelser til skolens ugifte personale. Tilbygget skolens nordre gavl lå gymnastikhuset, bestående af en stor og luftig sal, omklædningsrum og et rum til rekvisitter. Fra stueetagens korridor var der indgang til salen og fra naturfagslokalet til en balkon over salen. Hele skolens grund var så stor, at der kunne blive en meget stor legeplads. Elevtallet nåede den 1. maj 1913 sit højdepunkt, nemlig tresindstyve.

Hermed var Ryomgård Realskole oprettet og arbejdet begyndt.

Glimt fra skolens start

Købmand A. C. Andersens dagbogsoptegnelser fra skolens start blev under megen opmærksomhed oplæst af sønnen Hede Andersen ved efterårsfesten og gengives her i sin helhed.

»I et års tid havde jeg gået og talt med borgerne, om vi ikke skulle prøve at arbejde på at få en realskole i byen.

Det resulterede endelig i, at det blev mig betroet at indkalde omegnens befolkning til et møde om sagen. Til dette møde var til vor glæde kommet ca. 100 mennesker.

Jeg forelagde sagen. Den blev grundigt drøftet, og det viste sig, at der var udelt stemning for en sådan skole. Kun to lærere tvivlede og talte imod sagen. Mødet valgte et 3-mands udvalg til at arbejde videre med sagen. Udvalget bestod af godsinspektør Frøberg, Mejlgaard, forpagter Scheel, Ny-Ryomgård, og mig, og vi holdt derefter møde, hvor det bestemtes, at vi skulle forsøge en aktietegning af rentefri lån og i øvrigt undersøge, hvordan forholdene var på andre private realskoler.

Og så gik vi i gang med sagen, og i løbet af et par måneder havde vi fået tegnet nogle aktiebeløb i den nærmeste omegn og i byen. Men det var for lidt at starte et sådant foretagende med, og nu var gode råd dyre.

Vi kom efter nogen tids drøftelse til den anskuelse, at for at der kunne blive noget resultat ud af det, måtte vi finde en skolemand eller flere, der ville sætte deres arbejdssevne og tid ind i foretagendet. Og til udvalgets store glæde, meldte der sig tre unge lærere, Axel Munch, Holden Dall og Hakon Kirke-

gaard, der ville tage fat på opgaven, og en udsending for dem var Axel Munch.

Dette var i efteråret 1912, og den 7. januar 1913 begyndte realskolen i lejede lokaler med et elevantal på nogle og tyve.

Forud for skolens begyndelse samledes elever, forældre og lærerpersonalet på hotellet. Her stiftedes en forældreforening, og der blev valgt en bestyrelse bestående af 4 mænd og 3 kvinder, hvoraf jeg var den ene mand og blev valgt til formand.

Da elevtallet straks i skolens første levetid var i stærk stigning, blev det hurtigt klart, at de lejede lokaler ville blive for små i nær fremtid, hvorfor lærerne besluttede at bygge en fuldt moderne skole. Forældreforeningens bestyrelse gav i den anledning tilsagn om at virke yderligere for tegning af rentefri aktielån, og den 1. april var der i alt tegnet 5500 kr., der blev overrakt lærerne. Og så kom der fart i byggeriet. Skolen skulle være færdig til brug den 15. august, hvilket også var påtrængende nødvendigt, da der allerede den 1. maj var 60 elever.

Fra skolens gamle elev, Hugo Vinderslev, årg. 1919, har vi modtaget nedenstående fornemme samling af avancerede instrumenter til fysiksamlingen:

1 stk. Ampmeter fabr. Simens & Halske, 25 Amp–50 Amp.

1 stk. Voltmeter fabr. Simens & Halske, 150–300 volt.

1 stk. Weston præcisions voltmeter, 3–30–150–300 volt.

1 stk. Weston præcisions Millivoltm. m/ 5 stk. løse modstande.

1 stk. alm. voltmeter, 6 volt universal.

1 stk. alm. Ampmeter, 6 amp universal, to sidstnævnte i fælles kasse.

1 stk. temperaturmåler, drejespoleinstrument, højfølsomt, hertil en termoføler.

1 stk. solcelle, lysfølsom.

1 stk. fotocelle.

1 stk. Norfaregler, højfølsomt drejespoleinstr., hertil 3 følere.

1 stk. fotocelleanlæg m/ lyssender og lysmodtager.

1 stk. Simens & Halske spejlinstrument yderst følsomt, $1' = 0,0001$ volt.

- 1 stk. Simens & Halske Watmeter til målerjustering.
- 1 bdt. ledninger m/ klips og stikkere.
- 1 æske m/ dioder og transistorer.
- 1 æske m/ modstande i porcelæn.

Ryomgård Realskole sender hermed Hugo Vinderslev en meget hjertelig tak for den fornemme gave – og ikke mindre for den tanke, der ligger bag overdragelsen af samlingen til skolen. Tak!

Sådan virker elevrådet

Til de forældre, som ikke vidste, at vi har et elevråd på skolen, og som eventuelt ikke vidste, hvad et elevråd er, og hvad dets hovedformål er, vil det nok være hensigtsmæssigt at læse dette indlæg.

I relation til mange andre skoler landet over, som også har indset det praktiske i at have et elevråd, har vi på Ryomgård Realskole i lang tid haft et nogenlunde, synes vi selv, fungerende elevråd. Elevrådets hovedformål er at formidle elevernes interesser til lærerne og omvendt. Der afholdes valg til elevrådet en gang om året, hvor hver klasse vælger to repræsentanter, som skal viderebringe klassens ønsker, klager etc. Elevrådet bliver så indkaldt mindst en gang om måneden, hvis der er noget relevant på dagsordenen. Den bliver f. eks. sammensat over en uges henvendelser fra de respektive elevrådsrepræsentanter.

F. eks. blev der på det sidste møde fremlagt to forslag: Mulighed for at være inde i 10-frikvarteret, og længere spisepause i salen. Disse forslag fra elevrådet blev så fremlagt for lærerrådet, som vedtog dem på det følgende lærermøde. Desuden afholder vi også elevrådsfester etc.

Men dette er ingenlunde elevrådets eneste opgaver. I lang tid har der på skolen både i elev- og lærerkredse været diskuteret om det fornuftige i, at hver klasse havde en købmandsduks, som skulle købe det, kammeraterne ønskede ved købmanden. De ting, der blev købt, var hovedsagelig franske kartofler, so-davand, slik og andet usundt. Som en følge deraf blev der på elevrådets initiativ fremlagt forslag om en intern frugtbod, som skulle sælge sunde ting.

Og så står vi nu her ca. 3 måneder efter frugtbodens opret-telse og ser, hvor købelystne elever og lærere er, men modsat tidligere bliver der nu brugt penge til appelsinjuice, mælk, sko-lebrød (en slags små rugbrød) og æbler. Det eventuelle over-skud ved salget deponeres i en bank og anvendes så til fremti-dige elevmæssige formål.

Det var i store træk, hvad elevrådet beskæftiger sig med. Mon ikke de fleste vil være enig med mig i, at elevrådets prak-tiske betydning for både elever og lærere og for skolens trivsel i det hele taget er ret betydelig.

Jeg vil så slutte med at håbe, at læseren har fået et indblik i, hvad elevrådet foretager sig, og hvad det skal gøre godt for.

*Ryomgård Realskoles Elevråd
v/ Bo Drewsen, 9. klasse.*

Praktiske oplysninger om skolen

Siden 1. august 1960 har Ryomgård Realskole været en selv-ejende institution. Medlemmer af institutionen er automatisk de forældre, der har børn på skolen. Herudover kan optages som medlemmer kommuner og personer, som har interesse i skolens arbejde og ønsker at støtte dette, mod et indskud på mindst 100 kr. (kommuner dog mindst 1000 kr.).

Dette være sagt som en speciel henvendelse til forældre, der gennem en årrække har haft børn på skolen, og som derigennem har fået interesse for dens virke: Når Deres barn forlader skolen, kan De for dette beskedne éngangsbeløb bevare Deres forbindelse med skolen og Deres stemmeret til bestyrelsesvalg og dermed indflydelse på skolens drift.

Bestyrelsen

Det økonomiske ansvar for skolens drift varetages af en bestyrelse på 7 medlemmer. Den vælges for tre år.

Den nuværende bestyrelse, valgt ved medlemsmødet den 27. september 1978, ser således ud:

1. Lrs. K. Vester-Petersen, Torvegade 14, 8900 Randers, telefon 42 60 00.
2. Dyrlæge P. Rasmussen, H. C. Andersensvej 1, 8560 Kølind, telefon 39 10 77 eller privat 39 15 95.
3. Bankdirektør N. P. Bager, Parkallé 7^a, 8000 Århus C, telefon 19 96 67, Korup 36 71 21, banken 12 61 11.
4. Ejendomshdl. Jørgen Holm-Pedersen, Storegade 3, 8550 Ryomgård, telefon 39 43 00.

5. Fru Yrsa Christiansen, Nordlyvej 17, 8550 Ryomgård, telefon 39 41 46.
6. Bestyrer, fru Anne Marie Olofsson, Spurvevej 11, Thorsager, 8410 Rønde, telefon 37 93 12.
7. Direktør Frederik Jensen, Lillerupvej 8B, 8410 Rønde, telefon 37 21 73.

Forældrerådet

Der holdes valg til forældrerådet hvert år inden udgangen af september.

Efter forældrerådvalget den 27. september 1978 ser rådet således ud:

1. Valdemar Korfitsen, Langelinie, Mårup, 8560 Kolind, telefon 39 18 42 (formand).
2. A. V. Pedersen, Poppelvej 7, 8550 Ryomgård, telefon 39 43 59 (næstformand).
3. Hans Jørgen Jensen, Lindevej 4, 8550 Ryomgård, telefon 39 43 71.
4. Alfred Svenningsen, Sunddalvej 1, Ginnerup, 8500 Grenå, telefon 33 91 22.
5. Per Bendix, Marienhoffgården, 8550 Ryomgård, telefon 39 45 56.
6. Anne Lise Jacobsen, Tjurvej 12, 8410 Rønde, telefon 37 17 10.
7. Kirsten Jensen, Poppelvej 58, 8550 Ryomgård, telefon 39 46 44.

Tilsynsførende i henhold til lov om private skoler er overlærer Carsten Godtfredsen, Huldremosevej 54, 8586 Ørum Djurs.

Skolebestyrer K. Basse Kristensen træffes som regel hver skoledag kl. 12,10-13,00 på skolens kontor, tlf. (06) 39 40 02. Skolebestyreren privat, Vibevej 19, Ryomgård, tlf. 39 41 35.

Viceskoleinspektør A. V. Pedersen, Poppelvej 7, 8550 Ryomgård, tlf. privat (06) 39 43 59. Viceskoleinspektøren har også den daglige kontakt med kostafdelingen.

Lærerrådsformand: fru Birgit Nielsen, Frelling, 8560 Kolind.

Skolelæge: P. Kraunsøe, 8581 Nimtofte.

Skolepsykologisk bistand: Skolepsykologisk kontor, Grenå.

Sundhedsplejerske: fru Lene Buch og fru Anne Grete Olesen.

Daglig ledelse af kostafdelingen: Hedvig og Egon Danielsen, Torvegården, 8581 Nimtofte, tlf. (06) 39 81 15.

Pedel: Preben Nebel, Nordlyvej 4, Ryomgård, tlf. 39 40 87.

Skolebetalingen

Betalingen omfatter undervisning, bogleje og nødvendige materialer. For skoleåret 1978/79 gælder følgende satser:

Børnehaveklasse	1.760,00 kr.
1.-4. klasse	1.760,00 kr.
5.-7. klasse	2.310,00 kr.
8.-10. klasse	2.640,00 kr.

Skolepengene opkræves i 11 rater og forfalder forud. Der betales fuld rate for den måned, i hvilken elever begynder skolegangen. Ved udmeldelse i årets løb betales fuld rate for den måned, hvori udmeldelsen finder sted. Ved indbetaling på giro 6 03 89 13 er postvæsenets kvittering gyldig over for skolen. Den enkelte rate bedes indbetalt inden den 10. i måneden.

Skolen forbeholder sig ret til at tilskrive restancebeløbene renter. Bliver restancen $\frac{1}{2}$ år gammel, kan den overdrages til retslig incasso.

Forsømmelser

Skolen har pligt til at føre protokol over elevforsømmelser.

Når en elev forsømmer skolen på grund af sygdom, skal forældrene give skolen besked derom.

For korte sygeperioders vedkommende kan det gøres ved, at eleven møder med en erklæring fra hjemmet første skoledag efter sygdommen.

Ved længere sygdomsperioder forventes det, at skolen får besked snarest muligt.

Skolen forbeholder sig ret til – i undtagelsestilfælde – at kræve lægeattest.

I ganske særlige tilfælde – store familiebegivenheder og lign. – kan en elev fritages for skolegang efter *forud* indhentet tilladelse fra skolens kontor.

Befordringsudgifter

Lov om friskoler og private grundskoler m. v. af 8. juni 1977 indeholder bestemmelser om hel eller delvis dækning af befordringsudgifter.

Bestemmelserne findes i paragraf 29, som lyder:

Kommunen dækker efter ansøgning udgifterne til befordring med offentlige trafikmidler mellem skolen og hjemmet eller dets nærhed for de børn i friskoler og private grundskoler, som er hjemmehørende i kommunen, og hvis skolevej opfylder betingelserne i folkeskolelovens § 25, stk. 1, nr. 1 eller 2.

Stk. 2. Hvor offentlige trafikmidler ikke forefindes, eller hvor de medfører urimelig ventetid, skal kommunen godtgøre udgifterne til egen befordring.

Stk. 3. Kommunens forpligtelser gælder dog ikke for afstande, hvormed skolevejen overstiger $12\frac{1}{2}$ km i børnehaveklasser og på 1.-3. klassetrin, 16 km på 4.-9. klassetrin og 17 km i 10. klasse.

Stk. 4. Kommunen skal endvidere sørge for befordring til og fra skole af syge og invaliderede børn efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren.

Stk. 5. Kommunen kan i stedet for at dække udgifterne til befordring med offentlige trafikmidler eller at godtgøre udgifterne til egen befordring godtgøre udgifterne til en af skolen etableret befordringsordning eller selv drage omsorg for befordringen. Befordringen kan være fælles for elever i folkeskolen og i de af loven omfattede skoler.

Stk. 6. Klage over kommunens afgørelse i henhold til foranstående bestemmelser kan indbringes for amtsrådet, der træffer den endelige administrative afgørelse. De af de kommunale myndigheder i Københavns og Frederiksberg kommuner trufne afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Støttemuligheder

Legater:

Til skolen er knyttet følgende legater:

1. Skolebestyrer Axel Munchs friplads.
2. Dagmar og Erik Munchs mindelegat.
3. Villy Halds legat.

Disse legater opslås i de lokale ugeblade og på skolen i april måned og tildeles som hele eller delvise fripladser.

Søskendemoderation:

Forældre, der har flere børn gående på skolen samtidig, kan få nedslag i betalingen. For tiden gælder følgende regler:

1. barn betaler fuldt ud, 2. barn betaler $\frac{3}{4}$, 3. barn $\frac{1}{2}$ og 4. barn $\frac{1}{4}$.

Denne søskendemoderationsordning gælder klasserne fra 1. til og med 10. årgang.

Statens fripladstilskud

Fra statens side ydes et mindre beløb som fripladstilskud til elever i private skoler. Det er en ret beskeden støttemulighed, men lidt er jo bedre end intet.

I Lov om friskoler og private grundskoler m. v. af 8. juni 1977 hedder det i § 17:

Til nedbringelse af skolepengene ved friskoler og private grundskoler, der opkræver skolepenge på et takstmæssigt fastsat grundlag, yder staten inden for et årligt fastsat beløb fripladstilskud til elever, som ikke er fyldt 18 år ved skoleårets begyndelse.

Stk. 2. Fripladstilskuddet beregnes under hensyn til elevens og forældrenes økonomiske forhold.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter regler om beregning og udbetaling af fripladstilskuddet.

Skema til ansøgning om dette tilskud fås på skolen før sommerferien.

Statens Uddannelsesstøtte

Statens Uddannelsesstøtte er begrænset til at gælde uddannelsessøgende, der er fyldt 18 år. Det vil i praksis sige, at kun enkelte »ældre« elever i 10. årgang kan søge.

Forældrekontakt

Skolen bygger på et gensidigt tillidsforhold mellem forældre og skole. Kontakten til forældre kredsen søges opretholdt ad forskellige veje:

1. Elevens faglige standpunkt:

Tre gange årligt giver skolen forældrene meddelelse om deres børns standpunkt gennem standpunktsbøger, der skal forevises hjemme, underskrives af forældrene og tilbageleveres til skolen.

2. Klasseforældremøder:

Skolen stiler efter at nå et klasseforældremøde for hver klasse i løbet af skoleåret.

I nogle tilfælde udvides forældremødet til et forældre- og elevmøde.

3. Forældrekontaktaftener:

Den første torsdag i månederne december og april holdes kontaktaften, hvor alle skolens lærere er til stede på skolen – i hver sit lokale.

4. *Forældreuge:*

I ugen fra 22. januar til 26. januar 1979 holdes en såkaldt »åbent-hus-uge«, hvor forældre, der har tid og lyst, kan følge undervisningen i deres barns klasse og i det hele taget få et indtryk af skolens dagligdag.

Ferieplan for resten af skoleåret

Juleferie: Lørdag den 23. december – tirsdag den 2. januar.

Vinterferie: Lørdag den 10. februar – søndag den 18. februar.

Påskeferie: Onsdag den 11. april – tirsdag den 17. april.

Store Bededag: Fredag den 11. maj.

Kr. Himmelfartsdag: Torsdag den 24. maj.

Månedsslov: Fredag den 25. maj.

2. pinsedag: Mandag den 4. juni.

Grundlovsdag: Tirsdag den 5. juni.

Sommerferie fra lørdag den 23. juni.

Alle de nævnte dage inklusive.

Antal skoledage: 203. – Antal fridage: 162.

Skolens målsætning

For et par år siden blev der ved et forældremøde tale om at formulere noget, der lignede en formålsparagraf.

Der er i den forløbne tid blevet arbejdet med tanken i forældrerådet, bestyrelsen og lærerrådet.

Et fællesudvalg med repræsentanter for de tre »råd« har koordineret fremkomne tanker og forslag, og her følger så resultatet:

Målsætning

Skolen ser det som sit mål at meddele kundskaber og møde eleverne og hjemmene med åbenhed og med rimelige udfordringer.

Undervisningen sigter imod at føre eleverne frem til de til enhver tid for Folkeskolen gældende prøveformer.

Målsætningsfortolkning

Skolen ønsker at bygge på et gensidigt tillidsforhold og et positivt, loyalt samarbejde mellem forældre, lærere og elever.

Skolen stiler efter at nå sit mål ved:

1. at fremme elevernes ansvarsbevidsthed og respekt over for deres arbejde og over for deres medmennesker både i og uden for skolen.
2. at udvikle elevernes færdigheder mest muligt og give dem den størst mulige konkrete viden.
3. at opøve eleverne i at arbejde selvstændigt for derved at give mulighed for tilegnelse af stadig større viden.
4. at fremme elevernes arbejdsglæde og oplevelsesevne og derved samtidig danne grundlag for en meningsfyldt udnyttelse af fritiden,
5. at bestræbe sig på at give eleverne de bedst mulige forudsætninger for at kunne indpasse sig i det bestående samfund.
6. at få eleverne med til at skabe et trygt skolemiljø.
7. at lære eleverne, at en forudsætning for tryghed er tolerance, god orden og hensynsfuld adfærd såvel i som uden for skolen, og
8. at holde klassekvotienten på et niveau, som er pædagogisk forsvarligt.

For at skolen kan opfylde sine mål, forudsættes det:

1. at forældrene interesseret følger deres barns skolesituation.
2. at eleverne er indstillet på ansvarsbevidst samarbejde.
3. at lærerne er indstillet på et loyalt samarbejde, såvel kollegialt som over for forældrekrædsen.
4. at skolen i hvert enkelt tilfælde nøje overvejer, om en elev kan optages, og
5. at skolen forbeholder sig ret til at bortsende en elev, hvis al indsats fra skolens side har været forgæves.

Efterårsfesten

Elevforeningens årlige fest for gamle elever er efterhånden blevet et tilløbsstykke af det helt store, og sidst afholdte – den 21. oktober – dannede ingen undtagelse. Der var fuldt hus. Traditionelt har festudvalget gode forbindelser til de regerende vejrguder, så disse sørger for det smukkeste tænkelige efterårsvejr til festen, og også det dannede ingen undtagelse. Alt var således lagt til rette til den helt rigtige elevfest, og det blev det.

Den officielle del af arrangementet startede kl. 17 med generalforsamling i et klasseværelse i den nye bygning. Elevforeningens formand Knud Basse bød velkommen til den »store« forsamling, i alt 15, og brød for en gangs skyld en tradition, nemlig ved at foreslå at undlade at vælge dirigent, da det ikke skønnedes nødvendigt. Vedtaget.

Han aflagde derpå beretning og sagde bl.a., at året var gået stilsfærdigt og roligt, og han takkede medlemmerne for interesse og overbærenhed i det forløbne år. Der er nu 593 medlemmer mod 601 sidste år. Nedgangen skyldes dog ikke udmeldelser, men glemte adresseforandringer og lign. Han benyttede lejligheden til at indskærpe medlemmerne, at disse husker at give besked om eventuel ny adresse, så kontakten kan fastholdes.

Der har været fire ansøgninger til de fire legater, der fordeles således: Erik Munchs friplads tildeltes Erik Hansen i 6. klasse. Dagmar og Erik Munchs mindelegat deltes mellem Michael Nygaard, 2. klasse, og Elisabeth Gabel, 6. klasse, mens Paw Hald, 9. klasse, fik Villy Halds legat.

Beretningen blev godkendt.

Foto: Michael Kreiberg

Maja Adelsbøll gennemgik derpå regnskabet, der er gengivet på sidste side. Det udviste et mindre underskud, men alligevel en betydelig forbedring fra året i forvejen, ikke mindst takket være indførelsen af entreen på kr. 10 til festen for ikke-medlemmer. Knud Basse talte om besparelse på det orkestrale område til næste år og kunne tænke sig at nøjes med én mand med el-orgel, hvilket ville indebære flere fordele også udover det økonomiske.

Regnskabet blev ligeledes godkendt.

Under valg til bestyrelsen meddelte Maja, at hun ville trække sig tilbage, hvilket beklagedes dybt. I hendes sted valgtes Hanne Hove-Nielsen, Ny Ryomgård, mens de øvrige på valg genvalgtes.

Under eventuelt foresloges, at elevforeningen i henvendelserne til medlemmerne benyttede Du-formen i stedet for De. Hugo Vinderslev kunne tænke sig at læse om skolens historie i årsskriftet, hvilket fru Weiner Munch kunne tilslutte sig.

Til slut takkede formanden for god ro og orden, og man begav sig over til foredragssalen, hvor Props veldækkede og fristende borde ventede. Da alle 175 var blevet bænket, foreslog

Foto: Michael Kreiberg

Knud Basse, at man indledte aftenen med at synge »De rejste en skole«.

Derpå bød Knud Basse velkommen til de fremmødte æresmedlemmer, jubilarer, medlemmer og ikke-medlemmer, de sidste håbede, han var svundet ind inden festen sluttede, til lærerpersonalet, til koner, kæresten og deslige. Endnu én af de kendte og skattede Ryom-sange blev sunget, nemlig »Her har havet fordum frådet«, og så kunne den kulinariske del af festen tage sin begyndelse.

Denne blev dog på det behageligste afbrudt flere gange af en række veloplagte talere m/k. Den første var fru Weiner Munch, der udtrykte sin glæde over at være til stede og at møde sine gamle elever. På sine mange rejser i Danmark træffer hun ofte gamle elever, når hun mindst venter det, f. eks. i sommer, da hun gæstede Hanstholm hotel. Det viste sig, at direktøren var gammel elev. Fru Weiner Munch sluttede med at udbringe en skål for skolen, hvor man kommer hinanden ved, og foreslog at synge »Skul gammelt venskab rent forgå«.

Derpå åbenbarede Hugo Vinderslev en meget velbevaret hemmelighed. På en yderst effektiv, ja nærmest rørende måde, fortalte han, at han i sine skoledage var forelsket i frk.

Foto: Michael Kreiberg

Weiner, men at det sikkert ikke var gengældt. Om dette sidste er rigtigt eller ej, vides endnu ikke. Ingen af de øvrige talere endsige hovedpersonen kastede lys over dette interessante problem. Hugo Vinderslev sluttede med at udbringe endnu en skål for skolen og dens ånd.

Men dermed var kærlighedserklæringerne ikke forbi. Janus Bak var om muligt lige så interesseret i frk. Petersen, senere Dagmar Munch, og anstrengte sig meget for at skrive pænt i hendes timer. Han fortalte med vanlig oplagthed om mere eller mindre dramatiske begivenheder fra skoletiden. Bl. a. væltede en gavlfald i 1916, alle troede at der var jordskælv og den sidste time var nær, så Janus Bak puttede for en sikkerheds skyld sin Katekismus op under trøjen for at have et adgangskort til de himmelske boliger, hvis det skulle gå galt. En dag fik klassen at vide, at gymnastikinspektøren ville komme på inspektion, hvilket afstedkom megen nervøsitet. På rad og række stod eleverne og ventede, hvorpå der blev kommanderet »Alle ret« og »Omkring«, og hvad åbenbaredes? Et skilt med teksten »Aprilsnar«. Efter denne aprilspøg fra lærernes side, blev gymnasterne budt på chokolade og fastelavnsboller. Sluttelig ud-

Foto: Michael Kreiberg

bragtes en skål for lærerpersonalet, hvorefter »Mestersangen« blev sunget.

Under den obligate optælling af de tilstedeværende afbrød Hede Andersen (1918) med en interessant oplæsning af sin fars dagbogsoptegnelser fra skolens start. Denne optegnelse er gengivet i sin helhed andetsteds i årsskriftet. Disse oplysninger fik Karl Mejnecke til at fremkomme med yderligere oplysninger om den periode, for eksempel var han med til at grave grunden ud.

På dette tidspunkt af aftenen var de mere danselystne klar til at tage dansegulvet i besiddelse, og det blev flittigt benyttet, lige til den vellykkede fest sluttede kl. 1.

Torben Jensen.

5. kl. sløjd. Foto: V. Klinkby

Bestyrelsen for elevforeningen er efter generalforsamlingen den 21. oktober 1978:

K. Basse Kristensen, Vibevej 19, 8550 Ryomgård (fmd.), tlf. (06) 39 41 35.
 Torben Jensen, Plantagevej 20, 8961 Allingåbro (redaktør). Jørgen Peder-
 sen, Rundhøj Allé 28 st. th., 8270 Højbjerg (kasserer), tlf. (06) 14 04 84.
 Jette Holst (tidl. Frandsen), Mirabellevej 12, 8240 Riisskov, tlf. (06)
 17 96 46. Kirsten Kornerup, P. Heisesvej 48, 8000 Århus C (sekretær), tlf.
 (06) 14 03 30. N. A. Højholt, Solbakkevej 7, 8550 Ryomgård (redaktør).
 Hanne Hove-Nielsen, Ny Ryomgård, 8550 Ryomgård, tlf. (06) 39 44 58
 (redaktør).

Meddelelser om adresseændringer bedes meddelt sekretæren. Foreningens
 giro nr. er 9 04 56 78.

Jubilæumsholdene i 1979 er årgangene 1924, 1929, 1939, 1944, 1949, 1954,
 1959, 1969 og 1974, som allerede nu godt kan gå i gang med at kontakte
 kammeraterne med henblik på næste års elevfest. Formanden er behjælpe-
 lig med fremskaffelse af adresser i så stor udstrækning, som det er muligt.
 Samtidig sender vi alle medlemmerne ønsket om en glædelig jul og et godt
 nytår!

Bestyrelsen.

Pluk fra skolens dagbog

1977:

- 27.-10. Forældremøde for børnehaveklassen, 1. kl. og 2. kl. på samme aften, men i hver sit lokale. Det kunne altså lade sig gøre, selv om enkelte forældre og lærere skulle være 2 steder på samme aften.
- 28.-10. 7. klasse holder klassefest, og det gik ret så fornøjeligt til.
- 1.-11. Valgfrit biologihold med A. V. på ekskursion i Mejlgård skov.
- 3.-11. Forældremøde for 3. og 4. klasse. Først i hver sit lokale for derefter at samles i nr. 11 til kaffe. NB. Fra 3. klasse var alle elever repræsenteret.
- 5.-11. Realskoleforeningens formand, skolebestyrer E. Elmegaard, Tåstrup, afgang ved døden i en alt for ung alder. »Æret være hans minde«.
- 6.-11. I denne weekend har Kalundborg pigekor under Birgit Rasmussen holdt »arbejdsweekend« på Torvegården, Nimtofte.
- 7.-11. Novemberprøverne begynder. Det har givet planlægningsproblemer, idet udv. kurser skal have skriftlige sprogprøver, men grundkurser ikke. Klares denne gang ved et par halve fridage.
- 9.-11. 3. klasse med fru Maylander på tur til Alvadgård, kl. 10,30 til 13,55. Transport: fru Maylander og fru Kamma Nielsen. Vellykket tur, der bød på så forskellige

oplevelser som markvandring, besigtigelse af rævegrave samt automatisk svinefodring.

Eftermiddag: Skolevejledermøde på Grenå Handels-skole, Laursen deltager.

23.-11. Skolens tidl. pedel, Rich. Pedersen, død. Vi vil mindes ham som en stabil og trofast medarbejder.

25.-11. Elevrådsfest i aften for 5.-10. årgang.

28.-11. 2 herrer fra 9. klasse stiller på kontoret i anledning af formodet »pjæk« fra gymnastik i 7. lektion i fredags. Den ene var i distraktion kommet til at tage hjem; den anden gav som forklaring, at hunden havde ædt hans gymnastiktøj – det er da et stykke tid siden, den har været brugt, så den må vel godtages!

1.-12. Skolebestyreren på Århus kommunehospital til undersøgelse, fru A. V. Pedersen fraværende i 1. og 2. lektion, fru Andersen fraværende i formiddag, hr Bryld gik hjem til middag, og over middag tager hr. Laursen til skolevejlederkursus på Hornstrup – kort sagt: en rigtig »hyggedag« for viceinspektøren.

Om aftenen: Forældrekontakt med mange besøgende.

6.-12. Det er ikke juleforberedelser, det dufter af! Det er »stinkbombetid« – ham fra i dag meldte sig dog selv. Men det er måske det forestående julebad, der har foranlediget en snavset sjæl til at fjerne 6 stykker toilet-sæbe fra drengetoiletterne.

7.-12. Så har vi fået sne – og vi må have repeteret reglerne om dens brug og misbrug.

14.-12. Biologifolkene har lavet en flot »juleudstilling« i salen. NB: Ikke se med fingrene!

15.-12. Et par herrer fra 7. klasse begår hærværk i skolekøkkenet, idet de bl. a. bevidst ødelægger de småkager, som 6. klasse har bagt til forældremødet i aften. De to herrer bortvises fra skolen indtil videre.

Aften: Forældremøde for 5. og 6. klasse – en vældig hyggelig aften med Luciaoptog – og resten af småkagerne.

22.-12. Juleafslutning efter sædvanligt mønster, dog uden skolebestyrerens deltagelse, bortset fra de sidste minut-

ter ved juletræet (og så påstod man endda bagefter, at det var gået lige godt!).

24.-12. Betonsoklen til den store flagstang knækket under julestormen.

25.-12. Merete og Aksel Andersen har fået en datter. Stakkels barn, hun bliver nok snydt for fødselsdagsgaver – men til lykke alligevel!!

1978:

1.-1. Nytårshærværk: den lille sandstensfigur mod øst – drengen med bogen – knust i nat.

Hærværket anmeldt til politi og forsikring.

3.-1. Så starter vi et nyt, forhåbentligt godt arbejdsår. Fru Bryld har fået stilling ved Hornslet centralskole. I hendes sted er ansat fru Karen Rasmussen, Termestrup – tidligere ansat her fra 1961-63. Under fru Andersens barselsorlov vikarierer fru Hanne Toft i børnehaveklassen, mens fru Kirkegaard Olesen, Auning, tager sig af de øvrige timer. Velkommen til arbejdet!

4.-1. Tre nye elever er indmeldt her til nytår.

7.-1. Skolen fylder 65. Det flager vi for – på den lille flagstang. Selv om det er skolefridag, har afgangsklasserne lagt en krans ved mindestenen. Tak for det!

9.-1. 6. klasse har deltaget i en tegnekonkurrence inden for kommunens skoler. »Værkerne« skal bedømmes af en komité, bestående bl. a. af en elev fra hver af de øvrige klasser. Disse dommere udpeges i dag i hver klasse, der har lyst til at være med. Bedømmelsen foregår i morgen.

10.-1. Bedømmelsen af 6. klasses tegnekonkurrence:

1. præmie: Martin Højholt.

2. præmie: Tine Bang Sørensen.

3. præmie: Eva Thomsen.

11.-1. Orienteringsmøde på Grenå Gymnasium for skoleledere og -vejledere. Sv. Laursen deltog – skolebestyreren syg.

18.-1. IIIab i retten i Århus med hr. Klinkby. Jesper Wulffs far, lrs. Wulff, forsvarer i sagen om »Følle-drabet«. Heldagstur.

- 19.-1. 4. klasse med fru Budolfsen på biograftur til Århus. Junglebogen.
- 27.-1. Skolens gamle elev, Ole Andersen, har vikarieret hele ugen for skiftende fraværende lærere.
- 26.-1. til 4.2. 9ab i erhvervspraktik.
- 29.-1. Skolens formand siden 1960, K. Vester-Petersen, Randers, fylder 60 i dag. Næstformanden, dyrlæge Rasmussen, Kolind, og skolebestyreren aflægger lykønskingsvisit.
- 1.-2. Hr. Bryld tiltræder i dag en ny stilling i Voldby. Foreløbig vikarierer pens. skoleinspektør J. Isak i det meste af Brylds skema.
- 2.-2. Forældre- og elevmøde for 7. klasse. Det varede til midnat.
- 6.-2. Elevrådet har arrangeret fastelavnsfest for børnehaveklassen, 1., 2., 3. og 4. klasse. Elevrådet har bagt bolles før skoletid. Festen begynder kl. 8,45: Katten af tønden, maskering, præmiering m. m. Lege, ledet af fru Hanne Toft. Slut til middag.
Et prisværdigt arrangement og en god formiddag.
- 7.-2. 8ab med fru Basse og hr. Isak på virksomhedsbesøg på Skødstrup chokoladefabrik. Fin tur, flot traktament, god spørgelyst, ros fra fabrikken. Fabrikkens guide: Annette Rafn.
- 9.-2. Forældre- og elevmøde for 9ab. Godt 50 deltagere. Orientering om gymnasium, HF, EFG m. m. ved skolebestyreren og hr. Laursen. Godt møde med en hyggelig stemning.
- 20.-2. Ledsaget af fru Laursen tager 9a på besøg på Marie Magdaleneskolen i 3.-4. lektion.
Kl. 17: Vandkatastrofe. Varmerør frostsprængt i loftet over østre gang i den nye bygning. Til alt held var der folk på skolen – tænk, om det var sket i vinterferien!
- 21.-2. Taksator fra forsikringsselskabet ser på skaden fra i går. Konklusion: Reparér og send regning.
- 22.-2. 9ab med Stig Jensen på »virksomhedsbesøg« på Århus Teater + kort besøg i Den gamle By.
- 24.-2. Skolen lukket på grund af snestorm. Det ser rent ud

sagt katastrofalt ud – for der er skolefest i aften, og skuespillerne kan deres roller, musikken er bestilt og gæsterne inviteret. Hvad gør man i slig en situation? Alle gode kræfter mobiliseres. Vejrguderne anråbes så længe og så inderligt, at de formildes. Snerydningsmandskabet arbejder for fuld kraft, telefonerne gløder – kort sagt: vi tager chancen. – Skolefesten gennemføres – og 6. klasse opfører »Mesterdetektiven Blomkvist« med bravour, og festen går sin gode gang – næsten med alle tilmeldte deltagere.

- 1.-3. Overlærer Einar Kirkegaard Olesen tiltræder, og hr. Isak genoptager sin pensionisttilværelse. Velkommen til hr. Kirkegaard og tak til hr. Isak.
- 8.-3. IIIab på teatertur til Århus – Ibsens Gengangere. Fru Nielsen ledede turen, mens fru Basse måtte melde fra på grund af sygdom.
- 9.-3. Forældrerådet havde inviteret til fælles forældreaften med fru Jytte Jordal fra lærerhøjskolen i Århus som taler. Desværre ikke overvældende tilslutning – kun ca. 60 deltagere incl. lærerne, og det var synd for dem, der ikke var med!
- 14.-3. Erhvervsvejleder Schøler, Randers, orienterer IIIab i 3.-4. lektion og 9ab i 5.-6. lektion. Den almene orientering efterfølges af enkeltmandskonsultationer de to følgende dage.
- 15.-3. A. V. Pedersen til kostskolemøde i Halskov.
- 17.-3. Sne igen! De små sendes hjem kl. 12, de store kl. 13. Lærermøde om gymnasieaspiranterne – 10 ansøgninger sendes af sted.
- 19.-3. Palmesøndag. Midtdjurs Musikforening holder sin forårskoncert i salen med kor, orkester og solister, amatører og professionelle. En pragtfuld eftermiddag.
- 20.-3. Nok en gang sne! Vi får da startet – med forsinkelser og mandefald. Men alligevel: hjem til middag – busserne tør ikke garantere for hjemkørsel senere på dagen.
- 22.-3. Onsdag før påske: Idrætsstævne for alle kommunens skoler i Midtdjurshallen, 4., 5., 6. og 7. klasserne dy-

stede i høvdingebold og fodbold – fra kl. 11 og resten af skoledagen.

- 5.-4. Vandskade i fysiklokalet. Lokalet lukket i dag og i morgen.
- 6.-4. Forældrekontaktaften med adskillige besøg – i hvert fald fuldt optaget på kontoret.
- 7.-4. Fest i Randers for færdselspatruljemedlemmer. KDAKs udmærkelsestegn i sølv tildeltes 3 af vore patruljemedlemmer: Bente Christensen, Lene Christiansen og Randi Nygaard, alle fra III real. Medaljen tildeles for aldrig svigtende tjeneste, for ekstra tjenester og for bistand under oplæring af nye patruljemedlemmer. Til lykke og tak!
- 12.-4. 9b og 8a og Stig Jensen har »forsvarsbesøg« fra Vestre Landsdelskommando i Århus – 5.-6. lektion.
- 13.-4. Forældremøde for 8ab – årets sidste.
- 17.-4. Årskaraktererne meddeles afgangsklassernes elever.
9b + 8a + Stig Jensen: Samtidsorientering om politiets arbejde ved politiass. Boelsmann, Grenå.
Hr. Højholt på kursus i Hornstrup – 3 dage.
- 24.-4. Skriftlig eksamen begynder. IIIab stil: kl. 9-13. 9ab stil: kl. 13,30-17,30. Premiere på Folkeskolens Afgangsprøve.
- 29.-4. Modtaget meddelelse om, at Christian Rygaard, Marie Magdalene (årg. 69), er død efter en trafikulykke.
Æret være hans minde!
- 1.-5. Skolebestyreren tager på 3-dages kursus i Hornstrup.
- 19.-5. Sidste skoledag for afgangsklasserne. Morgenkaffe efter kortegekørsel gennem byen. Fotografering (fotografen havde glemt det). I 2. lektion må lærerne »gå mannequin« i salen. Derefter underholdning ved 9. klasse, underholdning ved III real og fællessang til slut. Færdig kl. 11,45. Timer over middag for de øvrige klasser. En god formiddag – med mange aktiverede.
- 22.-5. 7. klasse tager på lejrskole, der former sig som en kanotur omkring Ry-Silkeborg. Leder: Stig Jensen, assisteret af fru Kirkegaard.

- 25.-5. Mundtlig eksamen begynder – med geografi i IIIb og dansk i 9a.
- 29.-5. »Juniprøverne« begynder.
- 1.-6. 8ab på Københavnertur med hr. og fru A. V. og med Nebel som vognstyrer.
- 3.-6. 3. klasse på weekend med fru Maylander i A. V.s sommerhus.
- 12.-6. Mundtlig eksamen slut.
I dag rykker vi så tiden tilbage til jernalderen – i hvert fald for børnehaveklassen + 1.-7. klasse, og der bliver vi så til på fredag (herom andetsteds).
- 14.-6. Vi vender i 1. lektion tilbage til nutiden for at få ordnet visse praktiske spørgsmål såsom bogaflevering og karakterbøger – for derefter at begive os tilbage til forhistorien.
- 16.-6. Forældredag.
1. Ved et kort forældremøde genvælges hr. Gotfredsen som lokal tilsynsførende for 1.-9. klasserne.
 2. Formiddagskaffen i skolegården.
 3. Jernalderen: Udstillingen åbnes og beses, mens den endnu arbejder.
 4. Translokation.
En vellykket dag med stort besøg og ideelt vejr.
- 26.-6. Nye vinduer er ankommet, så nu kan 2. etape af udskiftningen i den gamle bygning gå i gang.
- 7.-8. Skolestart på 1978/79.
199 elever i 13 klasser – mod 203 i 14 klasser før ferien – heri dog medregnet de 20 i børnehaveklassen, der først starter i morgen. Lærerpersonalet uændret fra før ferien. Kursusklasse for voksne elever blev der ikke noget af. Kort velkomst i salen, derefter skema-skrivning og bogudlevering – og så hjem igen.
Lærerrådsmøde resten af skoledagen.
- 8.-8. Så starter vi med 20 elever i børnehaveklassen.
- 14.-8. Djurslands Forberedelseskursus, som pr. 1. august er overgået til amtet, starter fortsættelsesholdene (engelsk og dansk), uden at der er nogen afklaring på, hvem det er, der lejer sig ind hos os. En ting er dog klart:

skolebestyrerens hidtidige stilling som lokal pædagogisk medhjælper er forsvundet i den blå luft.

- 17.-8. Den forebyggende tandbehandling indledes med fluor-skylning i 1.-7. klasse.

En flok Nimtofte-elever »glemte« at komme af bussen ved skolen – fik en ekstra tur omkring stationen – og slap så ud ved Pilgårds Autohandel – en lille ekstra vandretur – ankom morgenfriske kl. 8,50.

- 18.-8. 1., 2. og 3. klasse på formiddagstur til Tustrup med hr. Kirkegaard, fru Rasmussen og Nebel.

Eftermiddag: Lokalt brandtilsyn på inspektion.

- 22.-8. Efter 1. lektion: Fodtur rundt om Vallum sø. Børnehaveklassen, 1. 2. og 3. klasse kort tur, resten hele søen rundt. I adstadigt tempo ad Vestergade, Skovvej, »Gjerrildbanen«, pause ved Jac Hansens og retur varede ca. 2 timer.

Efter en forlænget middagspause tog vi resten af timerne efter skemaet.

- 26.-8. Lørdag. Kl. 9,45 starter 5. klasse, deres forældre og fru Budolfsen på en Mols-Ebeltofttur, som før ferien blev udsat på grund af varme.

- 29.-8. Ved en færdselsulykke på Vestergade sidst på eftermiddagen blev Erik Bachs Iben (1. klasse) dræbt og Jørgen Holm-Pedersens Malin hårdt kvæstet.

- 30.-8. Ved fællessang: Mindeord i anledning af ulykken i går.

- 4.-9. 4. klasse rejser på 4-dages lejrskole med fru Maylander som leder. Assistent: Ib's mor, fru Rasmussen, Nødager. Afgang kl. 6,45. Målet er Mors.

- 6.-9. I. S. Magnusson kunne i dag være blevet 100 år. Vi smykker hans grav på Marie Magdalene kirkegård med en buket af havens blomster.

- 7.-9. 5. og 6. klasse på biologisk ekskursion til Følle strand under hr. Kirkegaards ledelse.

Aftenmøde i målsætningsudvalget, først med repræsentation for både bestyrelse, forældreråd og lærerråd – senere på aftenen for lærerrepræsentanterne alene.

- 27.-9. Forældremøde med bestyrelsesvalg og forældrerådsvalg. Det var godt nok meget på én aften!

- 2.-10. Fru Maylander har pr. 1. oktober fået ansættelse på Marienhoffskolen. Hun er her på skolen for sidste gang i dag for at sætte sine to afløsere ind i skemaet. Disse to afløsere er fru Anne Merete Halse fra Århus (husgerning og gymnastik) og en gammel kending, H. Wulff Petersen, som klarer resten af skemaet. Foreløbig vikariereer de i det vakante embede. Tak til fru Maylander for 7 års arbejde og velkommen til de to nye.
- 6.-10. FGL holder årsmøde i Fredericia. Fru Laursen deltager som lærernes nyvalgte tillidsmand. Eleverrådet har arrangeret diskoteksaften for 5.-10. klasse fra kl. 20-24. Det klarer de ganske udmærket. Tilslutningen dog ikke overvældende.
- 7.-10. En del af skolens lærere ta'r til Fredericia for at deltage i FGLs generalforsamling.
- 11.-10. Bestyrelsesmøde ang. læreransættelser. Begge de to vikarierende ansøgere blev antaget.
- 12.-10. 9a med Stig Jensen på »virksomhedsbesøg« på Randers kaserne.
Aften: Forældremøde for 8ab. Bortset fra en meget beskeden tilslutning var det et ganske udmærket møde.
- 13.-10. Midtdjurs kommune har tilbudt os at være med i den såkaldte EF-mælkeordning, der fra nytår træder i kraft på de kommunale skoler. På et kort lærerrådsmøde bliver vi enige om, at de praktiske spørgsmål i den forbindelse må være til at løse. Vi siger »ja tak« til tilbudet.
- 14.-10. Efterårsferie.

Lørdag den 11. november døde købmand Axel Gerstrøm, Auning (årg. 1924). Axel Gerstrøm har været medlem af bestyrelsen for Ryomgård Realskole, siden skolen blev selvejende i 1960 og indtil 1975. Han har været Ryomgård Realskole en god og trofast støtte.

Æret være hans minde!

Foto: Pressegruppen

Featureugen

I 1978 i ugen før sommerferien holdt 1.-7. klasse featureuge (emneuge). Emnet var jernalderen. Eleverne var delt i 6 grupper: Plantefarvningsgruppen, lergruppen, husbyggergruppen, smedegruppen, klædedragtgruppen og til sidst pressegruppen, hvis opgave det var at give en beskrivelse af, hvad der foregik, dels i tekst og dels i billeder. Vi giver nu i det følgende et referat over hele ugen, hvad de forskellige grupper lavede.

Husbyggergruppen

Den startede med at hente stolper til opbygningen, og dem gravede de så ned i jorden. Derefter skred bygningen hurtigt fremad. Taget på huset blev tækket med græstørv og lyng. Huset blev også indrettet inde med to bænke, et ildsted og et spiltov til en ko eller et andet dyr. Det hele var bundet sammen med snore, som var flettet af de elever, der havde et pu-

Foto: Pressegruppen

sterum. Lærerne i gruppen var hr. Kirkegaard, fru Nielsen og fru Korfitzen.

Lergruppen

Først går alle i lergruppen rundt og samler forskellige ting f. eks. pinde og græstørv. Derefter begynder de at arbejde med leret og lave små krukker og skåle. Da de var ved at være færdige med at forme leret, og tingene var stillet til tørre, gik nogle i gang med at grave en mile (en udendørs ovn). Der blev lertingene brændt i 24 timer, hvorefter de var klar til at udstille på afslutningsdagen. Lærerne i denne gruppe var fru A. V., fru Andersen og hr. Højholt.

Pressegruppen

Pressegruppen rendte rundt og skrev det ned, som blev gjort. Den renskrev det på maskine, og derefter blev det sat op på plancher, som blev stillet op på afslutningsdagen. Der var også en fotograf, som gik rundt og tog billeder, der hvor pressefolkene behøvede et billede. Billederne fremkaldte og lavede gruppen også selv. Lærerne i denne gruppe var hr. Laursen og hr. Jensen.

Foto: Pressegruppen

Plantefarvningsgruppen

Gruppen startede med at gå i skoven og hente materiale: bl. a. birkeblade og bregner. De klippede birkebladene i stykker og lagde dem i en gryde med kogende vand tilsat alun, og nu kunne de farve det første garn. Derefter puttede de andre kemikalier i for at få nogle flere nuancer. Så kom garnet i gryden, og efter farvningen blev det vasket med sæbespåner og hængt til tørre. Birkebladene gav fine blågrønne farver. Bregnerne blev ligeledes klippet i stykker og kogt i vand tilsat forskellige kemikalier. De gav nydelige grøngule farver. Endelig prøvede gruppen med kraprod, der gav en lyserød farve. Da garnet var tørt, blev gruppen slået sammen med klædegruppen, og de to grupper vævede så af det færdigfarvede garn. Lærerne i denne gruppe var fru Rasmussen og fru Laursen.

Smedegruppen

Smedegruppen opholder sig i sløjdlokalet. Der laver de værktøj og våben, som man gjorde det i jernalderen. De vigtigste våben er: økser, pile, buer, spyd og knive. De fleste ting blev lavet af jern og træ. Hvorimod øksehovedet blev lavet af sten. Nogle af dagene arbejdede de med at lave en jernalder ard. En

Foto: Pressegruppen

ard er en plov, hvor der bliver spændt et dyr foran. Med arden pløjede gruppen et lille stykke jord på afslutningsdagen. Hammerhovedet og smedesaksen er det samme, som man bruger i dag. Lærerne i denne gruppe var hr. Klinkby og fru Emmy Basse.

Klædedragtgruppen

Gruppen skulle lave klædedragter af sækkelærred. Dertil skulle de lave sko, huer og hårbret. Modellen til dragterne er pepio-stypen. Pigerne slentrede (en slags fletning) snore til at binde om livet. På afslutningsdagen skulle eleverne fra gruppen stå i dragterne, og en af dem skulle sige første vers af »Guldhornene«. Om onsdagen blev gruppen slået sammen med plantefarvningsgruppen, hvor de vævede af den anden gruppes garn. Lærerne i denne gruppe var fru Geertsen og fru Budolfsen.

Dragter fra klædedragtgruppen. Foto: Pressegruppen

Fra lejrskoleturen. Foto: Stig Jensen

Lejrskoler

7. klasse var sammen med fru Kirkegaard og undertegnede på lejrskole på Gudenåen sidst i maj. Tidspunktet var godt, fordi der ikke var overfyldt på åen, som der er i juni-juli.

Vi tog pr. bus med Nebel som chauffør ned til den første lejrplads ved Gudenåmuseet, hvor vi skulle være de 2 første nætter. Kanoerne hentede vi så ved Rye bro, hvor de var udlagt af Kryll, Silkeborg Kanofart, som vi havde lejet dem af. De ca. 1000 m til lejrpladsen foregik efter naturmetoden + en kort instruktion i den ædle kunst at sejle en kano.

Det var meningen, vi skulle løse opgaver, men 5 mand i hvert ikke alt for store telt kan ikke løse mange opgaver skriftligt i øsende regn, så det blev ikke til så meget. Vi fik fortalt meget om gudenåkulturen af lejrchefen, der sammen med sin far havde oprettet museet, og vi sejlede fra lejrpladsen på ekskursion til Øm Kloster, men måtte opgive at komme til Sukkertoppen, fordi Klostermøllen var lukket for gennemgang, og Mossø var oprørt af blæsten. I fritiden sejlede mange en tur til Salten Langsø, der er en perle af dejlig natur. På turen til Øm Kloster klarede vi lige Gudensøen, hvor vi oplevede en strækning på 500 m med høje bølger, der skød hjertet op i halsen på mange af deltagerne.

I opholdet mellem bygerne blev der arbejdet godt med opgaverne på Øm Kloster.

Fra Gudenåmuseet sejlede vi til Holmens Camping 2 km syd for Ry station. Der boede vi de sidste 2 døgn og havde helt fint vejr, undtagen på forældreaftene, da det øsregnede.

Vi var her på tur til Himmelbjerget, hvor vi klarede de 7 km fra Ry til fods. En dejlig tur – for nogle først da den var overstået.

Fredag morgen afleverede vi kanoerne, og Nebel kom og hentede os, og så var vi hjemme igen.

Vi gjorde mange erfaringer på turen. Nogle opdagede, at sand hænger godt på smør, når man ikke passer på, hvor man lægger smørret, samt at bagagen bliver våd, når man glemmer en åben kuffert ude i regnvejret.

Alle, tror jeg, gjorde den erfaring, at det er en lærerig og interessant måde at holde lejrskole på.

Sidst i september var 8ab på lejrskole i Sønderjylland med hr. Kirkegaard og undertegnede som ledere.

Vi rejste derned med tog og opholdt os på Kollund Vandrerhjem, hvor vi var så at sige de eneste gæster, undtagen en aften, da ca. 70 unge mennesker fra KFUM i Helsingør boede der på vej til et stævne i Tyskland. Men de var nu flinke at være sammen med.

Vi tog på 3 ekskursioner, mens vi var der, og der var opgaver at løse undervejs, så man måtte bruge øjnene og slå ørerne ud, når der var noget at se og høre.

Vi så minder fra krigene i 1848 og 1864, Gråsten slotspark, et teglværk, Dybbøl Mølle, Sønderborg Slot, og sidst den første dag, men ikke mindst, Frøslevlejren.

2. dagen var vi i Tønder, Rudbøl, Højer, hvor vi hørte om stormfloden i 1976 og så Højer Sluse, samt endelig i Løgumkloster, hvor kirkerummet imponerede mange af eleverne.

Den sidste tur gik til Tyskland, hvor vi så Gottorp Slot, Nydambåden, samt ikke at forglemme, Dannevirke. Der blev også gjort indkøb i et supermarked i Flensborg, dog kun slik og cigaretter for elevernes vedkommende.

Aftenerne på vandrerhjemmet var lidt lange, selv om der var diskotek i kælderen, så der skal nok planlægges et bedre underholdningsprogram, end vi havde med, for opgaveløsning og renskrift tog ikke så forfærdelig lang tid.

Turens andet formål, det sociale sigte, hvor vi ønskede at ryste de gamle elever sammen med de mange nye, kan vi endnu ikke sige noget rigtigt om. Vi håber, at det på langt sigt har givet et godt resultat.

Stig Jensen.

To af jubilæumsholdene i 1979

Årgang 1954

Årgang 1969

Elevforeningen håber at se så mange som muligt til næste elevfest.

Årsoversigt 1. juni 1977 - 31. maj 1978

Indtægter:

Bankbeholdning	3.948,55
Girobeholdning	84,98
Kontingenter	13.305,00
Salg af Ryom Sange	20,00
Billetsalg ved elevfesten 1977	700,00
Renter, bank og giro	96,79
Salg af årsskrifter til Ryomgård Realskole	3.863,12
Gaver	100,00
	<u>22.118,44</u>

Udgifter:

Gaver, blomster m.m.	188,00
Udgifter ved elevfest 1977	2.059,00
Axel Munchs mindelegat	100,00
Annoncer	775,27
Bogtrykker	13.323,20
Porto	1.586,00
Kuverter, etiketter m. v.	80,25
Indsat på Dagmar og Erik Munchs mindefond	100,00
Bankbeholdning	3.412,61
Girobeholdning	494,11
	<u>22.118,44</u>

Status pr. 31. maj 1978

Beholdning 1977	4.033,53
Beholdning 1978	3.906,72
Underskud	<u>126,81</u>

Ryomgård, den 20. august 1978.

Maja Adelsbøll.

Regnskabet revideret:

Ryomgård, den 15. september 1978.

Jørgen Holm-Pedersen.

Randers, den 20. september 1978.

K. Vester-Petersen.

Til alle gamle Ryom-elever.

Elevforeningen har fra en gammel elev modtaget et beløb til hjælp til at rejse en mindesten over Erik Munch i lighed med Axel Munchs.

Stenen er fundet, og der er foretaget foreløbige undersøgelser hos bronzestøber, stenhugger og transportfirma.

Elevforeningens bestyrelse forestiller sig, at mange gamle elever — ikke mindst dem, der har kendt hr. Munch, — gerne vil være med til at løse denne opgave.

Vi opfordrer derfor alle, som kunne tænke sig at være med, til at sende deres bidrag til elevforeningens girokonto nr. 9 04 56 78 med påtegningen »Mindefond«.

Der er desværre mange gamle elever, der ikke er medlemmer af elevforeningen. Dem kommer vi ikke i forbindelse med ad denne vej. Hjælp os venligst med at bringe denne meddelelse videre. Tak!

På bestyrelsens vegne
med venlig hilsen

K. Basse Kristensen